

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANUL XLVIII.

ANUNCIURILE:

Pe un an 12 for., pe șase luni 6 for., pe trei luni 3 for.

O serie garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

România și străinătate:

Pe un an 40 fr., pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 franci.

Scrierile nefranate nu se primesc. — Manuscrise nu se retrămit.

Nr. 157.

Luni, Marți 16 (28) Iuliu.

1885.

Brașov, 15 (27) Iuliu 1885.

Au început mării politici din Budapesta să se lapede de alianța cu Cehii, ce a fost trambitață în timpul din urmă prin diaristică. La festivitățile în onoarea oșpeților cehi au luat parte — se dice — numai nulițăți politice, oameni cari alergă după câte o decorația, cari facu onorurile la esposiția și cărora le place a ține toasturi bombastice de înfrățire.

Bărbații de stat serioși numai la o alianță politică cu Cehii nu se pot gândi ađi, căci — asigură un corespondent bine inspirat al ziarului „Neue freie Presse“ — nu există puncte de atingere și scopuri comune pentru o asemenea alianță. Nică legăturile de rassă, nică tradițiunea istorică, nică cerințele politice reale nu unescu cărările Maghiarilor și ale Cehilor.

„Narodni Listy“ din Praga le aducea aminte Cehilor, cari au făcutu excursiunea la Pesta, de-o sfântă datorită, ce o au față cu frații lor Slovaci, și-i invită de-a visita frumoasa Tatră slovenescă din Carpați. Tocmai acești frați sloveni se dice că suntu piedeca principală, că nu pôte să existe o apropiere sinceră între Maghiari și Cehi. Tocmai în zilele acestea s'a petrecutu în Turoș St. Marton, centrul Slovacilor, o scenă caracteristică politică. S'a prezentat adevă în acel oraș șeful poliției de stat, consilierul Jekelfalussy, în calitate de comisar regescu spre a preda în mod solemnă averea reuniunii literare slovace „Matica“, ce a fostu confiscat o guvernul ungurescu, nou înființatei reuniuni de cultură din Ungaria de nord. Va se dice cu banii Maticii se va lucră în viitor pentru maghiarisarea Slovacilor pe tărâmul social și literar. Cum s'ar puté potriví dar, ca Cehii, cari nisuescu a răspândi cultura cehică printre Slovaci, să lege frăția cu asupritorii acestora? Astfelu se întrébă ađi cei ce voru să ștergă urmele „entusiasmului“, cu care au fostu primiți oșpeții cehi din Colin la Pesta.

Ni se pare, că reserva bătătoare la ochi ce a observat o corespondentul lui „N. fr. Presse“, la Maghiarii din Pesta față cu oșpeții cehi isvoresce și din dorința Nemților, d'a nu se face nică din alianța ceho-maghiară.

Cause au destule Nemții, ca să caute să aibă pe Maghiari de aliați în contra slavismului și să abată delao înțelegere cu Cehii, și au destule argumente la mână, cu cari să spariă pe Unguri. Astfelu le vorbescu și acum de desvoltarea amenințătoare politică din Austria; de criza în Croația; de agitațiunea Românilor din Ardeal, care în urma casării juriului din Sibiu a devenit și mai intensivă; de neimpăcării Sași ardeleni, cari ațită pe conaționali lor din Germania și ale căror plângeră află răsnetu la ei, precum dovedesce demonstrațiunea antimaghiară din Dresda; de marea mișcare dintre Sârbii Ungariei, cari se află acum în rebeliune în contra nămirii patriarhului maghiarofilu Angyelics.

Tôte aceste aparițiuni au produsu o mișcare extraordinară între Unguri, cari — dice corespondentul memorat — se apropiă tare de șovinism. Dar ore numai s'apropiă? Elu însuși recunosce, că s'a înființat o reuniune scolară maghiară pentru lățirea limbii maghiare și că deodată cu ea s'au format societățile de ma-

ghiarisare din Ungaria de nord, din Ungaria de sud și din Ardeal. „Kultur-egylet“-ul este în ajun d'a ține o adunare generelă sârbătorescă, după ce a adunat un capital de peste două sute de mii. Acastă agitațiune este sprijinită ađi de guvern și de tôte partidele politice maghiare. Maghiarii iau deci măsuri de apărare în potruva înundării slavismului. Cum ar puté ei dară încheia alianță politică cu Cehii?

Dér amú dori să scim, că dacă nu e bine să se alieze cu Cehii, fi-va mai folositor pentru ei d'a se alia cu Nemții? Au avut ocaziune Maghiarii tocmai acuma d'a se convinge, că nu este bine d'a mânca la o masă cerasă nică cu Nemții. Potopul potopu rămâne, fie nemțescu fie slav.

Dacă Ungurii voru într'adevăr să se ngrădescă în contra potopului slav și german, atunci să alieze sincer cu poporele din năuntrul statului ungar. Altă scăpare pentru ei nu este și nu pôte fi.

Incidentul din Dresda.

Cine a pus la cale afacerea cu coróna din Dresda? Nime altul decât chiar d-lu Tisza — așa povestește „Liberale Correspondenz“ din Berlin.

„Guvernul ungurescu își pune tôte puterile să dovedescă, că plângerile, ce le-a ridicat Dr. Heinz pentru apăsarea Germanilor din Ungaria prin cartea sa „Hungaria“, nu sunt intemeiate. Serbarea gimnasticilor părea un bun priet, un „gimnastic“ cunoscător al limbii germane se găsi repede în armata honveților și doi corespondenți ai unor ziare neoașu maghiare încă fură pregătiți de drum. Acum se putea începe „infrățirea“ în paguba Germanilor din Ungaria. Dar ce'i prea fin se și stăbeze. Chiar dela primirea Austriacilor aru fi trebuit Ungurii să imărmurescă, când la „Eljen“ ulu lor un stimat procuror din Dresda sări la ei, strigându-le: „Transilvania!“. Ei totu îndrăsniră să înainteze în centrul serbării verde-albu-roșu, unde lângă negru-albu-roșu numai negru-roșu-galbinu avea drept să stea. Dar se dovedí, că apăsarea Sașilor transilvăneni a produsu la conaționali lor de pe tărâmul Ebei și din întrăga împărăția o prea puternică indignare, decât să nu isbucnescă, punendu frău îndrăsniei Ungurilor. Adunarea nu a voit să facă din serbarea gimnasticilor un teren pentru acțiunea domnului Tisza împotriva Germanilor din țările unguresci.“

La aceste Pester Lloyd declară cu cuvenită serioșitate, că dintre tôte stupiditățile, ce-au fost vre-odată date la lumină de foile germane, nică una mai stupidă nu a fost, decât colosala idee, că Coloman Tisza ar fi avut de gând să folosescă o serbare gimnastică din Dresda pentru acțiunile sale.

Mișcări la Balcani.

Vești neliniștitoare sosesc de câteva zile despre turburări pe la granițele sârbe-bulgare și sârbe-turcesc. O telegramă din Sienița, Serbia vechă, spune că 2000 de Sârbi înarmați și provăduți cu 5 tunuri s'au dus înaintea conacului muttesarifului turcescu Osman pașa, cerendu prin amenințări scutu în contra năvălirilor arnăuțesc. Osmanu pașa a recvirat îndată 3 tabere de nizam pentru menținerea ordinei, dar se dice că Sârbii nu sunt mulțamiți cu acă și plănuescu o nouă revoltă. Scirei acesteia i se dă puțin credemnt, căci 3000 de Sârbi înarmați și cu 5 tunuri n'ar mai avea trebuință de protecțiunea șefului districtului. În Viena n'a sosit nică un raport consular despre acă casă. Se crede că acă scire e imprăștiată de comitetele agitătoare.

O scire din Sofia primită de „Pol. Corr.“ comunică că un despățemnt de emigranți muntenegreni au so-

sit în Bulgaria și se vor coloniza în Tuzluc, centrul celui mai periculos brigandagiu. Muntenegrenii dicu, ca nu emigrăză din motive politice și anume ca să ia parte la mișcările din Macedonia și Rumelia oștică, unde se scie, că în zilele din urmă s'a jefuit un deposit de arme militar, pentru agitațiunile din Macedonia. Nu scim întru câtu sunt adevărate asigurările Muntenegrenilor emigrați, dér timpul va lămuri lucrul.

Din Belgrad se comunică cătră „N. fr. Presse“, că în zilele din urmă s'ar fi constatat agitațiun în cercurile radicale, în favoarea pretendentului corónii sârbesc. Din acă causă poliția sârbescă a oprit pe rudele prințului Carageorgevici, care voiau să plece la Timișoara, d'a trece pe teritoriul ungar. Acă măsură stă în legătură cu sgomotul de mai sus.

Români și Unguri.

Cetim în Românlă:

Cele din urmă articule ale nostre privitoare la cestiunea Românilor din Transilvania au provocat în presa maghiară o furtună care câștigă din ce în intensitate.

Ne pare bine de acă și cu fericire revenim asupra cestiunii pentru că venit-a timpul ca opiniunea publică să judece și să otărască în cunoscință de causă.

Ne este peste puțină d'a răspunde tuturor, și trebuință nu e d'a răspunde organelor care nu sciu decât să insulte; dér erași nu putem lăsa să treacă fără răspuns insinuările unuia din cele mai însemnate ziare ungare, „Egyetértés“ din Pesta, ziarul liberalilor, care, în discusiunea cu „Românlă“, cu nedreptate și înverșunare ne atacă.

„Egyetértés“ ne întrébă:

„Ce are a face „Românlă“ cu Români nostri (din Ungaria)?“

Răspundem:

Români de peste munți sunt sânge din sângele nostru, carne din carnea noastră; limba lor e un bun comun al tuturor Românilor și când Ungurii atențeză la acă bun comun, datoria noastră a tuturor Românilor este d'ală apăra.

De și despărțiți prin granițe, între Români din regatul român și cei de pe ori-unde ar fi, există o solidaritate națională, pe care nimic, și cu atât mai puțin supărarea Ungurilor, n'o pôte rupe séu cel puțin micșora.

Noi nu căutam să facem „Români“, nu silim pe nimeni a se români; dér nică nu voim ca Români să înceteze d'a fi Români.

Kosshut dice Ungurilor: „Faceți Unguri și din petre.“

Noi nu cerem decât ca Români să fie lăsați a fi Români.

Tendința Ungurilor de a meghiarisa pe Români astă-đi e atât de vedită, încât numai cei ce nu voiescu n'o vedu, n'o înțeleg și stau, pot sta, cu mâni în sin.

Noi, întemeiați pe solidaritatea de interese ce este între poporele mic orientale, frățire și unire am propăgat Ungurilor.

Propaganda a rămas fără succes.

Acum deci suntem siliți a face și pentru partea de peste munți ceea ce s'a făcut în lupta pentru scăparea României astăđi independentă, de prea puțină streinilor.

Apelăm la opiniunea publică, asigurați prin succesul trecut, că cu dreptate bunul amic al Românilor Saint Mare Girardin, dicea:

„Intru câtu privește națiunile, nu mor decât acelea care tac.“

„Egyetértés“ ne mai dice că „decă nu ne convine ca Români din Ardel să se facă Unguri, n'avem decât să-i aducem în România și să facem cu ei ce vom pofi.“

Răspundem că noi n'avem trebuință să facem cum au făcut Ungurii cu Ciangăii din Bucovina, pentru că Români nu snt venetici pe pământul ce-lu ocupă.

Mersul la bursa de Viena

din 25 Iuliu st. n. 1885

Table with 2 columns: Item name and price. Includes items like Rentă de aur, Bonuri croato-slavone, Despăgubire p. dijma de vin, etc.

Bursa de București.

Cota oficială dela 2 Iuliu st. v. 1885

Table with 3 columns: Item name, price, and another price. Includes items like Renta română (5%), Renta rom. amort. (5%), etc.

La filiala Albinei în Brașov se poate aplica un practicanț, care posedă cunoștințe comerciale.

Cererile instruite cu documente sunt a se adresa către Direcțiunea filialei cel mult până la 5 August a. c.

Numere singuratică a 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei” se pot cumpăra în tineria lui I. Gross.

Beiu, Vodă, Domnă

ROMANŪ ISTORICŪ

de Theochar Alexi.

A apărut complet în 34 broșuri a 20 cr.

Orî ce librar, colportor, legător de cărți etc. este gata a procura aceste broșuri franco, duse la casele onor. cetitor.

Acastă scriere este unică în totă literatura română, căci în adevăr nu posedăm nici un roman original coprinde peste 1000 de pagini din care, nici una nu este lipsită de interes pentru orî ce cetitor.

O variațiune bogată, precum nu oferă nici unul din romanele traduse, apoi interesul ce ni se excită pentru faptele istorice, prefăce lec-

tura acestui roman în o adevărată plăcere, în un bogat izvor nu numai de distracțiune ci și de instrucțiune.

Textul romanului este însoțit de ilustrațiuni, care și aceste sunt originale, compuse de un artist anume pentru această scriere. Ea cuprinde istoria României, începând cu fanariotul Caragea, trecând la revoluțiunea eterii grecesci și a lui Tudor Vladimirescu, a cărui viață, fapte și morțe tragică sunt cu de amănuntul descrise, atinge revoluțiunea dela 1848, tracteză pe larg Domnia lui Cuza, dând un tablou amenunțit despre acea epocă și încheia cu alegerea lui Carol de Hohenzollern.

Firul, pe care se înșiră aceste tablouri istorice, se compune din un subiect sensațional în totă puterea cuvântului. — Un tată, perșându zestia fiicei sale, într'o scenă, unde acesta o reclamă dela el, își ese din fire și o lovesce de morțe. Pentru a scăpa de pedepsa legii, o tă-

resce în grădină, unde îi taie capul, îngropându-l, pentru a face să credă lumea, că cadavrul fără cap, este al altei persoane. Cu toate acestea se vede silit a mărturisi faptul și este condamnat la muncă silnică. După câțva timp se descoperă că... dar cine voiesce a ști ce se descoperă, citescă romanul, unde va găsi cu ce să-și aște, ș'apoi cu ce să-și astempere curiositatea.

Cine-și procură întregul opă de-a-dreptul dela tipografia editore plătindu-lă de-o dată înainte, se va profita de economisirea portului alică va avea să trimetă numai câte 15 crucer de broșură seu pentru 34 broșuri 5 florini.

Tipografia Alexi, BRAȘOVŪ.

Tote administrațiunile țării românești sunt rugate a ne face ofertă pentru publicarea acestui anunț.

Anunțăm acelor onorați cetitori, cari vor binevoi a se abona la foia noastră de aici încolo, că avem încă în rezervă numerî dela începutul anului 1885 prin urmare pot să aibă colecțiunea completă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.”

Mersul trenurilor

pe linia Predeal-Budapesta și pe linia Teiuș-Arad-Budapesta a călei ferate orientale de stat reg. ung.

Large table with multiple columns showing train schedules and times for various routes: Predeal-Budapesta, Budapesta-Predeal, Teiuș-Arad-Budapesta, Budapesta-Arad-Teiuș, Arad-Timișoara, Timișoara-Arad, Simeria (Piski) Petroșeni, and Petroșeni-Simeria (Piski).

Nota: Orele de noapte sunt cele dintre liniile grise.

Tipografia ALEXI, Brașov.